

Szakmai beszámoló
NKA 3437/01068

Tóth Arnold: *Vőfélykönyvek és vőfélyversek a 19. században.*
(*Kéziratos vőfélykönyvek Északkelet-Magyarországon*)
című könyvének megjelentetése

Officina Musei sorozat 22.

592 oldal, magyar nyelven, angol rezümével, 30 képpel

A miskolci Herman Ottó Múzeum vegyes tematikájú könyvsorozata az Officina Musei sorozat. Néprajzi, történeti és művészettörténeti kötetei a Múzeum gyűjteményeire és gyűjtőkörére alapozott kutatások eredményeit közlik, önálló monográfiák vagy tanulmánykötetek formájában. 1993–2014. között 21 kötete jelent meg, bibliográfiáját a Herman Ottó Múzeum Évkönyve L. (2011) száma közli.

A sorozatba illesztve jelent meg az NKA támogatásával Tóth Arnold etnográfus-történész, múzeumigazgató-helyettes könyve, amelyben a Herman Ottó Múzeum Néprajzi Adattárában őrzött kilenc darab kéziratos vőfélykönyv alapján mutatja be a lakodalmi költészet 19. századi történetét. Ezek a kéziratos versgyűjtemények bárki számára kutathatók, de feltárásuk, publikálásuk, kiállításban való bemutatásuk mindeddig nem történt meg. Ezért a könyv mindenekelőtt egy forrásfeltáró alap kutatás eredményét közli.

Első része az elemző tanulmány, mintegy 260 oldal terjedelemben. Fejezetei összegzik a téma kutatástörténetét, bemutatják a lakodalom 19. századi szokásforgatókönyvét, a vőfély szerepét és feladatait, a népi kéziratok típusait és a nyomtatott vőfélykönyvek (ponyvanyomtatványok) családfáját. A szövegelemzés a 18. századi költészettörténeti előzményekhez, a közköltészet szövegeihez és stílusához, verseléséhez hasonlítja a lakodalmi rigmusokat. Következtetéseit öt pontban, külön összefoglaló fejezetben is megadja.

A második részben 215 korabeli vőfélyvers olvasható, modernizált átiratban, részletes összehasonlító jegyzetekkel. Így nemcsak a néprajzos és irodalomtörténész szakemberek, hanem a lakodalmi szokások iránt érdeklődők, és napjaink aktív vőfélyei, hagyományőrző közösségei is haszonnal forgathatják. Az angol rezümé a kötet végén, 13 oldalon olvasható, Somogyi Gergely fordításában. A bibliográfia a téma alapos összegzésének tekinthető, a kiegészítő forrásjegyzék és a tájszavak, idegen szavak magyarázata a szövegek között való eligazodást segíti.

A kötet szövegét Csörsz Rumen István irodalomtörténész és Küllős Imola folklorista lektorálták. A könyv a szerző 2013-ban megvédett, azonos című bölcsészdoktori disszertációjának rövidített változata (ELTE BTK, Irodalomtudományai Doktori Iskola, Magyar- és Összehasonlító Folklorisztika Doktori Program, Voigt Vilmos professzor vezetésével.) A disszertáció eredeti opponense Csörsz Rumen István és Balázs Géza, témavezetője Küllős Imola volt.

Miskolc, 2015. augusztus 12.

Dr. Tóth Arnold
igazgatóhelyettes
Herman Ottó Múzeum